

AGNIESZKA TETERYCZ-PUZIO

PAP SŁUPSK

POSTAWA PRZEDSTAWICIELI ELITY MAZOWIECKIEJ I MAŁOPOLSKIEJ WOBEC POLITYKI KONRADA MAZOWIECKIEGO

Małopolska i Mazowsze to w okresie rozbicia dzielnicowego dwa sąsiadujące ze sobą księstwa dzielnicowe. W takiej sytuacji nieuniknione były wzajemne kontakty polityczne między książętami oraz elitą tych dzielnic. Zdecydowanie większą swobodę działań w porównaniu do elit politycznych innych dzielnic mieli możni małopolscy. Ta silna pozycja w okresie rozbicia dzielnicowego była m.in. wynikiem dążeń co ambitniejszych książąt piastowskich do opanowania Krakowa, funkcjonującego w powszechnej świadomości jako stolica państwa polskiego. Oparcia owi książęta szukali właśnie w szeregach małopolskiego możnowładztwa, co powodowało wzrost jego znaczenia. Elekcyjność tronu krakowskiego stwarzała tamtejszym możliwym znacznie dogodniejsze warunki, by występować wobec książąt w równej mierze jako wykonawcy ich woli, jak też strona decydująca o obsadzie tronu pryncypackiego. Natomiast pierwsi władcy Mazowsza władzę swą sprawowali dziedzicznie, tym samym zyskując większy zakres niezależności w stosunku do miejscowych możnych. Aktywizacja dostojników kujawskich i mazowieckich nastąpiła dopiero od lat sześćdziesiątych XIII w.¹ Jak zauważył S. Russocki, jeśli chodzi o układ sił

---

¹ Wtedy słyhać o buncie rycerstwa przeciwko Siemomysłowi kujawskiemu w latach 1268-1271, Jak zauważył J. Powierski (*Uwagi o wydarzeniach kujawskich w latach 1267-1271*, Bydgoskie Towarzystwo Naukowe. Prace Wydziału Nauk Humanistycznych, seria C, nr 7, 1986, s. 43-78), przyczyną buntu było nawiązanie przez Siemomysła kontaktów z księciem Samborem II i Krzyżakami, co wywołało wystąpienie ogółu rycerstwa, zaś wydarzenia kujawskie zapoczątkowało najprawdopodobniej wydanie Bydgoszczy przez kasztelana bydgoskiego Teodoryka. Sojusz Siemomysła z Krzyżakami godził w interesy tego wygnanca z ziem pruskich. Genezy wydarzeń z lat 1268-1271 należy zdaniem J. Powierskiego dopatrywać się zarówno w wewnętrznej, jak i zewnętrznej sytuacji politycznej Kujaw w latach 60. XIII w. (sprzeczność interesów gospodarczo-społecznych, rozwój świadomości społeczeństwa kujawskiego). Por. S. Russocki, *Opór władcom i prawo oporu u Słowian w wiekach średnich*, *Czasopismo Prawno-Historyczne* t. 20, 1968, nr 1, s. 33 i 38; Tenże, *Parlamentaryzm udzielnego Mazowsza*, *Przegląd Historyczny* t. 60, 1969, s. 392.